

Øvelse 12

Fældninger og
kompleksdannelser

Apparatur: Reagensglas. Reagensglasstativ. Dråbe-
pipetter. Spatel.

Kemikalier: 0,1 M CuSO_4 . 0,1 M $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$. 1 M NH_3 .
1 M NaOH . 2 M H_2SO_4 . 0,1 M EDTA . 0,1 M KI .

Øvelsen består af en række småforsøg med metal-
ionerne Cu^{2+} og Pb^{2+} . Notér alle iagttagelser
omhyggeligt i journalen. Øvelsesvejledningen inde-
holder en del spørgsmål m.m. Det er bedst at be-
svare disse spørgsmål, mens øvelsen laves.

Eksperimentelt

1. Hæld ca. 1 mL 0,1 M CuSO_4 op i et reagensglas.
Notér opløsningens farve.
Tilsæt et par mL 1 M NH_3 . Iagttagelser?
Ved forsøget dannes tetraamminkobber(II)ionen.
Skriv reaktionskemaet for denne kompleksdan-
nelse.
2. Tilsæt ca. 5 mL 2 M H_2SO_4 til opløsningen fra
forsøg 1. Notér iagttagelserne og prøv at for-
klare, hvad der sker.
3. Hæld ca. 1 mL 0,1 M CuSO_4 op i et reagensglas.
Tilsæt nogle få dråber 1 M NaOH . Iagttagelser?
Skriv et ionreaktionsskema for den fældnings-
reaktion, som er sket.

4. Dette forsøg er en variant af forsøg 1. Hæld ca. 1 mL 0,1 M CuSO_4 op i et reagensglas og tilsæt et par dråber 1 M NH_3 . Forklar iagttagelserne.

Tilsæt derefter et par mL 1 M NH_3 . Forklar, hvad der sker.

5. Hæld ca. 1 mL 0,1 M $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ op i et reagensglas. Tilsæt et par dråber 1 M NaOH . Skriv reaktionsskema for reaktionen.

Derefter tilsættes ca. 5 mL 1 M NaOH . Iagttagelser?

Bundfaldet opløses, fordi Pb^{2+} omdannes til en tetrahydroxoplumbat(II)ion. Skriv reaktionsskema for denne kompleksdannelse.

6. Hæld ca. 1 mL 0,1 M $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ op i et reagensglas og tilsæt et par dråber 1 M NH_3 . Forklar iagttagelserne.

Tilsæt derefter et par mL 1 M NH_3 . Tyder forsøget på, at Pb^{2+} danner kompleks med NH_3 ?

Forsøg 5 viser, at $\text{Pb}(\text{OH})_2$ opløses ved tilsætning af overskud af NaOH , dvs. når opløsningen gøres stærkt basisk. Hvorfor opløses det ikke ved tilsætning af overskud af ammoniakvand?

7. Hæld et par mL 0,1 M CuSO_4 op i to reagensglas. Tilsæt et par mL 0,1 M EDTA til det ene og et par mL rent vand til det andet. Sammenlign de to reagensglas. Hvilken farve har EDTA-komplekset af Cu^{2+} ?

8. Hæld ca. 1 mL 0,1 M KI op i et reagensglas. Tilsæt et par dråber 0,1 M $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$. Skriv reaktionsskema.

Tilsæt derefter et par mL 0,1 M EDTA. Forklar iagttagelserne.